

دانشکده پرستاری و مامایی

به نام خدا

شناسنامه درس (Course Syllabus)

گروه آموزشی روانپرستاری

نام درس: اصول روانپزشکی در مامائی	نوع درس: نظری
شماره درس: ۵۱۳۳۱۱	تعداد واحد: ۱ واحد
رشته و مقطع تحصیلی: ترم سوم کارشناسی مامایی	تعداد دانشجویان: ۲۷ نفر
پیشنیاز: روانشناسی زن و خانواده	سال تحصیلی: نیمسال اول / ۹۶-۹۷
زمان: دوشنبه ۱۶-۱۴	مسئول درس: سعید پهلوان زاده
مکان: دانشکده پرستاری	مدرس: سعید پهلوان زاده
تلفن تماس مسئول درس: ۳۷۹۲۷۵۷۹	
ساعات حضور مسئول درس در دفتر کار: دو شنبه: ۱۶-۱۷	

E-mail: pahlavanzadeh@nm.mui.ac.ir

*مقدمه:

بارداری و زایمان در طول حیات از جمله مراحل است که تأثیر عمیق بر زندگی فرد می گذارد. زیرا از یک سو احساس مفید بودن کرده و از جهت دیگر با تغییرات جسمی و روانی مواجه می شود که نمی توان به سادگی از کنار آن گذشت و آشنایی ماما با این تغییرات و مراقبت از او ضروری است و از طرفی آگاهی و شناخت ماما از اختلالات روانی و پیشگیری و درمان به موقع از آنها در طول زندگی زن به ویژه دوران بارداری از اهمیت بسزایی برخوردار است.

*هدف کلی:

آشنایی با اصول روانشناسی، بهداشت و رشد روانی دوران کودکی، بلوغ، نوجوانی، جوانی و مسائل مربوط به زندگی زناشویی و خانوادگی.

شناخت حالات روانی زن درمقاطع مختلف زندگی (به ویژه جریان بلوغ، ازدواج، دوران بارداری، زایمان، شیردهی و مشکلات روانی شیرخوران و نهایتاً "دوران یائسگی") و توان تشخیص به موقع اختلالات روانی در طی دوره های مختلف به منظور پیشگیری و انجام مراقبت ها و ارجاعات لازم با توجه به خصوصیات فرهنگی و مذهبی و قومی ایران.

*اهداف رفتاری:

در پایان درس انتظار می رود ۹۵٪ دانشجویان در پایان کلاس درس با توجه به منابع تعیین شده قادر باشند:

- ۱- مفاهیم بهداشت روان، اصول و اهداف آن را تعریف کنند.
- ۲- اهمیت روانپزشکی در مامایی را بیان نمایند.
- ۳- علل و عوامل مؤثر در ایجاد اختلالات روانی را توضیح دهند.
- ۴- انواع پیشگیری را شرح دهند.
- ۵- اصول بهداشت روان خانواده و عوامل مؤثر در استحکام خانواده را بیان کنند.

- ۶- بهداشت روانی در دوران کودکی، مدرسه، بلوغ و نوجوانی، جوانی و... به ویژه یائسگی را توضیح دهند.
- ۷- تغییرات روانی دوران بارداری و علل آن را شرح دهند.
- ۸- طبقه بندی اختلالات روانی را توضیح دهند.
- ۹- مسائل روانی پس از زایمان (غم بعد از زایمان،.....) را توضیح دهند.
- ۱۰- اختلالات خلقی/ افسردگی (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های پرستای مربوطه) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان را به کار گیرند.
- ۱۱- اختلالات اضطرابی (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های پرستای مربوطه) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان به کار گیرند.
- ۱۲- اختلالات جسمانی کردن (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های پرستای مربوطه) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان به کار گیرند.
- ۱۳- اختلالات کنشی جنسی با تاکید بر خشونت های جنسی و همچنین پارافیلیا (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های پرستای مربوطه) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان به کار گیرند.
- ۱۴- اختلالات سایکوتیک به ویژه اسکیزوفرنیا (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های پرستای مربوطه) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان به کار گیرند.
- ۱۵- مشکلات روانی شیرخواران و کودکان (عقب ماندگی ذهنی، بیش فعالی، تیک، خوردن، خواب، دفع و...) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان به کار گیرند.
- ۱۶- اختلالات شناختی (دلیریوم/ دمانس) (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های پرستای مربوطه) را توضیح داده و اقدام مناسب را در برخورد با این مددجویان به کار گیرند.
- ۱۷- واکنشهای روانی پس از سقط بیان نمایند.
- ۱۸- واکنشهای روانی پس از سوگ را بیان نمایند.
- ۱۹- عواقب روانی ناشی از ناباروری را توضیح دهند.

*منابع اصلی درس :

- ۱- پهلوان زاده سعید . مقصودی جهانگیر . بهداشت روان . اصفهان انتشارات دانشگاه علوم پزشکی چاپ اول . ۱۳۸۴
- ۲- کاترین . هولودی ورث . پاتریشیا . اختلالات روانی و مراقبت های پرستاری ، مترجمین : اعضای هیئت علمی گروه روانپرستاری . دانشکده پرستاری و مامایی . اصفهان . انتشارات کنکاش . ۱۳۸۳
- ۳- آرمان وهمکاران . روانپزشکی بالینی . اصفهان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان . ۱۳۸۲
- ۴- نصیری، محمود. بهداشت روانی دوران بارداری، اصفهان، انتشارات بشری، ۱۳۷۹.
- ۵- فور تیناش کاترین. طرحهای مراقبتی روان پرستاری . ترجمه آقاجانی محمد. تهران، نشر اندیشه رفیع. ۱۳۹۱
- ۶- کاپلان و سادوک. خلاصه روانپزشکی بالینی. ترجمه نصرت الله پورافکاری. تهران، انتشارات آزاده، ۱۳۸۹

* منابعی برای مطالعه بیشتر :

- ۱- اسماعیلی و همکاران، مراقبتهای پرستاری در فوریت های روانپزشکی، اصفهان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۸۶.
- ۲- آن اسحاق، اصول روانپرستاری، ترجمه جهانگیر مقصودی، اصفهان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۸۳.
- ۳- نصیری، محمود. روانپرستاری بالینی، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۸۲.
- ۴- جنتی یدالله، خاکی نسرين. روانپزشکی در مامایی، تهران، نشر جامعه نگر، ۱۳۸۴.
- ۵- جنتی یدالله، حسینی جواد، عظیمی حمیده، محمودی قهرمان. پرستاری بهداشت روان. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۹۳

6-Carson, Arnold. *Mental health Nursing*. Philadelphia: W.B. Saunders, 2000.

7-Fortinash, Katherine M. *Psychiatric Nursing Care Plans*. St. Louis, Mosby Company 2003.

8-Fortinash et al. *Psychiatric Mental health nursing*. Mosby co. 2004.

9- Eby .L ,Brown .N, *Mental health nursing care* . 2nd ed. 2009.

10-Karen Iee Fontaine. Mental health nursing. 6nd ed. 2009 .

11-Bt .Basavanthappa . Psychiatric Mental health nursing.2007

12-Fortinash K and Holoday-Worret P A. Psychiatric Mental Health Nursing, 4th Edition, Mosby Inc, 2008.

13-<http://www.mentalhealth.com>

14-Sadock,B.J&Sadock,V.A(the last edition).Comperhensive Textbook of Psychiatry.Williams&wilins:Lippincott.

*روش تدریس:

سخنرانی با استفاده از وسایل سمعی و بصری و کمک آموزشی استفاده از پروکسیما و وایت بورد پرسش و پاسخ- بحث گروهی و سایر روشهای تدریس فعال کنفرانس (ارائه مقاله تهیه شده مرتبط با درس)

* فعالیتهای فراگیران:

- ۱- مطالعه سرفصلها قبل از ارائه در کلاس براساس اهداف رفتاری و منابع.
- ۲- شرکت در مباحث کلاس و تشریح مساعی در مطالب علمی .
- ۳- دارا بودن اطلاعات زمینه ای و پایه در مورد مباحث مربوط به درس و آمادگی برای یادگیری مطالب جدید.
- ۴- تکلیف علمی تعیین شده (باهماهنگی استاد درس) در رابطه با مباحث از منابع متنوع بصورت تحقیق کتابخانه ای در زمینه موضوعات از منابع جدید(تلفیقی از منابع فارسی و لاتین ۲۰۱۴ به بعد) باشد، و ترجیحا" سر کلاس ارایه گردد.
(تذکر: تا پایان شهریور جهت انتخاب موضوع مقاله مراجعه شود؛ زمان تحویل تکالیف حداکثر اوایل ابانماه ۹۶)

*روش ارزشیابی دانشجو:

امتحان پایان ترم : ۱۸نمره (تاریخ متعاقبا اعلام می گردد).
ارایه سمینار (تلفیقی از منابع فارسی و لاتین ۲۰۱۴ به بعد) حتی الامکان همزمان با ارائه موضوع درس و مشارکت فعال در بحثهای کلاس ۲ نمره

*زمان و نحوه تحویل تکالیف دانشجویان :

دانشجویان موظف هستند انتخاب موضوع تکالیف خود را تا پایان شهریور ماه و تحویل آن را حداکثر تا پایان ابان ماه با هماهنگی استاد درس انجام دهند ؛ لازم به ذکر است تکالیف در پایان ترم تحویل گرفته نمی شود.و در صورت عدم انجام تکالیف ، نمره آن حذف خواهد شد.

* نوع آزمون:

چهارگزینه ای

* محل ارائه نتایج ارزشیابی دانشجو :

نمرات موقت و نهایی دانشجویان در تابلوی گروه روانپرستاری همراه با جواب سوالات بعد از امتحان جهت اطلاع دانشجویان اعلام می گردد.

* قوانین و مقررات کلاس:

- ۱- نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:
  - یک جلسه غیبت غیر موجه، قابل بخشش
  - دو جلسه غیبت غیر موجه، کسر ۲ نمره
  - حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است، در غیر این صورت به ازای هر جلسه تأخیر در کلاس ۰/۲۵ نمره کسر خواهد شد (دو جلسه تأخیر در کلاس به منزله یک جلسه غیبت محسوب خواهد شد).
  - در صورت تعطیلی کلاس (غیرمجاز) بصورت گروهی تا سقف ۲ نمره کسر می گردد.
  - تشخیص موجه بودن غیبت (با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تایید شده) به عهده معاون محترم آموزشی دانشکده می باشد.
  - در صورت غیبت در جلسه امتحان، طبق آئین نامه مربوطه عمل خواهد شد. (طبق ماده ۱۴ غیبت غیرموجه به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس خواهد بود و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس خواهد شد).
  - ۲- رعایت کلیه شئون اخلاقی، آموزشی ضروری است.
  - ۳- خاموش نمودن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.

* توضیح:

- در صورت غیبت در جلسه امتحان، طبق آئین نامه مربوطه عمل خواهد شد. (طبق ماده ۱۴ غیبت غیرموجه به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس خواهد بود و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس خواهد شد).

جدول زمانبندی ارائه درس

تاریخ	رئوس مطالب	وظایف دانشجوی (مطالعه، بحث و پرسش و پاسخ در رابطه با عناوین ذیل)	نام مدرس	کدمنبع
۹۶/۶/۲۰ دو ساعت	آشنایی با شناسنامه درس، تعاریف و اصول بهداشت روان علل و عوامل موثر در ایجاد اختلالات روانی - طبقه بندی اختلالات روانی		آقای پهلوان زاده	۴و۲
۹۶/۶/۲۷ دو ساعت	انواع پیشگیری - نقش خانواده و اجتماع در بهداشت روانی دوران کودکی (از شیرخوارگی تا دبستان) بلوغ و نوجوانی - جوانی	مشکلات روانی شیرخواران و کودکان (عقب ماندگی ذهنی، زبانی، حرکتی، بیش فعالی تیک و...) تغییرات روانی پس از یائسگی	آقای پهلوان زاده	۲
۹۶/۷/۳ دو ساعت	بهداشت روانی دوران بارداری (سه ماهه اول، دوم و سوم)	تغییرات روانی پس از ناباروری	آقای پهلوان زاده	۳
۹۶/۷/۱۰ دو ساعت	مسائل روانی پس از زایمان (غم بعد از زایمان، اختلالات افسردگی)	تغییرات روانی پس از سقط / سوگ	آقای پهلوان زاده	۶و۴و۵و۱
۹۶/۷/۱۷ دو ساعت	مسائل روانی پس از زایمان (اختلالات دوقطبی)	اختلالات شناختی (دلیریوم - دمانس)	آقای پهلوان زاده	۶و۴و۵و۱
۹۶/۷/۲۴ دو ساعت	مسائل روانی پس از زایمان (اختلالات سایکوتیک به ویژه اسکیزوفرنیا)	اختلال خوردن، خواب و دفع	آقای پهلوان زاده	۶و۴و۵و۱
۹۶/۸/۱ دو ساعت	(اختلالات اضطرابی به ویژه اختلالات پس از سانحه - اختلالات جسمانی کردن)	خشونت خانگی به ویژه علیه زنان - خشونت های جنسی	آقای پهلوان زاده	۶و۴و۵و۱
۹۶/۸/۸ دو ساعت	اختلالات کنشی جنسی و پارافیلیا	رفع اشکالات و ارایه کنفرانس (مقالات)	آقای پهلوان زاده	۶و۴و۵و۱

منابع اصلی:

- ۱- هولودی - ورت و فور تیناش. اختلالات روانی و مراقبتهای پرستاری. گروه مترجمان (اعضای هیئت علمی گروه روانپرستاری)، چاپ اول، انتشارات کنکاش، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۸۳.
- ۲- پهلوان زاده سعید. مقصودی جهانگیر. بهداشت روان. اصفهان انتشارات دانشگاه علوم پزشکی چاپ اول ۱۳۸۴.
- ۳- نصیری، محمود. بهداشت روانی دوران بارداری، اصفهان، انتشارات بشری، ۱۳۷۹.
- ۴- کاپلان و سادوک. خلاصه روانپزشکی بالینی. ترجمه نصرت الله پورافکاری. تهران، انتشارات آزاده، ۱۳۸۹.
- 5- Sadock, B.J. & Sadock, V.A. (the last edition). Comprehensive Textbook of Psychiatry. Williams & Wilkins: Lippincott.
- 6- Fortinash K and Holoday-Worret P A. Psychiatric Mental Health Nursing, 4th Edition, Mosby Inc, 2008.

*شناسنامه کامل درس در Web site دانشکده (www.nm.mui.ac.ir) در دسترس می باشد.